

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG SZÜLETÉSE

SEGÉDANYAG

Az alábbi segédanyag *A Tanácsköztársaság születése* című dokumentumfilmhez készült, mely az Országház Filmműhely YouTube csatornán érhető el, erre a linkre kattintva: <https://youtu.be/YTmFelZxMIA>.

Ajánlott célcsoport: 7. évfolyam, 11. évfolyam (a négy évfolyamos kerettanterv alapján)

Kerettantervi, tananyagi kapcsolódás

Tematikai egység:

- Az első világháború és következményei (7. évfolyam)
- Az átalakulás évei (11. évfolyam)

Téma:

- Magyarország 1918–1919-ben (7. évfolyam)
- A tanácsköztársaság és az ellenforradalom (11. évfolyam)

Fogalmak:

- kommunizmus, antant, hátország, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehérterror (7. évfolyam)
- egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), Lenin-fiúk (11. évfolyam)
- *proletárdiktatúra, tanács, Forradalmi Kormányzótanács, népbiztos, világforradalom, terror, Vörös Őrség**

Személyek:

- Lenin, Károlyi Mihály (7. évfolyam)
- Kun Béla (11. évfolyam)

Kronológia:

- 1914–1918 (az első világháború), (7. évfolyam)
- 1918. október 31. (forradalom Magyarországon, az *Osztrák–Magyar Monarchia széthullása*), 1919. március–augusztus (a tanácsköztársaság), (11. évfolyam)
- *1919. november 16. (a Népköztársaság kikiáltása), 1918. november 24. (megalakul a Kommunisták Magyarországi Pártja), 1919. február 21. (Kun Béla letartóztatása), 1919. március 20. (a Vix-jegyzék megérkezése Magyarországra), 1919. március 21. (a Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Kommunisták Magyarországi Pártjának egyesülése, a tanácsköztársaság kikiáltása), 1919. augusztus 1. (a tanácsköztársaság bukása)*

**A dőlt betűvel szereplő fogalmak, adatok nem szerepelnek a kerettantervben.*

Tantervi illeszkedés: törzsanyag

Tippek a feldolgozáshoz

Előzetes tudás, ami ajánlott a videó teljes körű megértéséhez:

- az első világháború előzményei és eseménytörténete,
- a háború jellege és a hátország,
- a bolsevik hatalomátvétel Oroszországban,
- Magyarország részvétele az első világháborúban,
- az őszirózsás forradalom.

A feladatlap a csoport, illetve a pedagógus igényeinek megfelelően szabadon alakítható, egyes elemei elhagyhatók.

A feladatok alapvetően a filmben megjelenő új ismeretek rögzítését szolgálják, de nem minden esetben követik az információk elhangzásának sorrendjét. A feladatlapot ezért érdemes a film megtekintése előtt kiosztani, de javasoljuk, hogy a kitöltéssel várják meg a film végét.

Az Országház Filmműhely YouTube csatornán megtekinthető az [Ötödik osztály – Vörösteror az Országházban](#) című dokumentumfilmünk is, amelyből további információkat tudhatnak meg a vörösteror működéséről.